

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību**

no 2009. gada 1.jūlija līdz 31.decembrim»

Satura rādītājs

Kopsavilkums.....	3
1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana	7
1.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde.....	7
2. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole....	10
3. Funkciju izpilde korupcijas novēršanā.....	12
3.1. Valsts amatpersonu darbības kontrole	12
3.2. Sabiedrības informēšana un izglītošana.....	15
3.3. Korupcijas risku analīze un metodisko materiālu izstrāde	17
4. Funkciju izpilde korupcijas apkarošanā.....	18
5. Starptautiskā sadarbība.....	20
6. Biroja personāls.....	22
7. Finanšu līdzekļu izlietojums	23

Kopsavilkums

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību laika periodā **no 2009.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim** sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

Nozīmīgākais notikums 2009.gada otrajā pusgadā ir bijusi **Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2009. – 2013.gadam** apstiprināšana 2009.gada 22.septembrī, sekojot Ministru kabineta apstiprinātajam attīstības plānošanas dokumentam „Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts pamatnostādnes 2009. – 2013.gadam”.

Pārskata periodā tika izstrādāti normatīvo aktu projekti saskaņā ar koncepciju „Lobēšanas tiesiskās reglamentācijas nepieciešamība Latvijā” ar mērķi regulēt informācijas par lobēšanas aktivitātēm publisko pieejamību, tomēr no 6 likumprojektiem tikai divi Ministru kabinetā tika atbalstīti un virzīti tālākai izskatīšanai Saeimā. Līdz ar to uz šo brīdi gandrīz visas ministrijas un lielākā daļa padotības iestāžu ir iekļāvušas savos ētikas kodeksos normu, kura paredz publicēt informāciju iestāžu mājaslapās par lobētājiem, savukārt uz tām amatpersonām, uz kurām visvairāk ir vērstas lobēšanas aktivitātes – Ministru kabineta locekļiem un Saeimas deputātiem, regulējums nav noteikts.

Birojs sagatavoja grozījumus arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas paredz nodrošināt publisko pieejamību lēmumiem par valsts amatpersonu saukšanu pie administratīvās atbildības par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu.

Pēc 2009.gada 6.jūlija, kad politiskajām partijām un to apvienībām (turpmāk – partijām) saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumu bija jāiesniedz vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, Birojs veica intensīvu darbu šo deklarāciju pārbaudei, vērtējot, vai priekšvēlēšanu aģitācijā pirms pašvaldību vēlēšanām ir pieļauti pārkāpumi un partijas ir pārtērējušas atļauto tēriņu limitu. Pirmo reizi pēc grozījumiem Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā Birojam tas jāveic sešu mēnešu laikā, iepriekš noteiktā gada laikā.

Par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem pārskata periodā sastādīti **39** administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti **19** lēmumi par administratīvā soda piemērošanu, uzliekot naudas sodus kopumā **3180** latu apmērā, bet 18 gadījumos izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietu maznozīmīguma dēļ. Tika pieņemti **7** lēmumi par finanšu līdzekļu atmaksāšanu **37 603,43** latu apmērā.

Saskaņā ar partiju deklarācijās sniegto informāciju 2009.gada pašvaldību un Eiropas Parlamenta vēlēšanu aģitācijai politiskās partijas tērējušas **3 0780 690** latus. Uz 24% no šī apjoma (atkarībā no partijas, tas svārstās no 20% –

38%) priekšvēlēšanu tēriņu limits netiek attiecināts, tādējādi nenodrošinot galveno politisko partiju finansēšanas likuma mērķi – ierobežot to atkarību no lielu finanšu līdzekļu piesaistes priekšvēlēšanu kampaņu nodrošināšanai, tādēļ Birojs ir iesniedzis Saeimā savus priekšlikumus priekšvēlēšanu aģitāciju regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanai.

Valsts amatpersonu darbības kontrole un interešu konflikta novēršana ir viena no apjomīgākajām Biroja darbības jomām. 2009.gadā ievērojami palielinājies izskatīto iesniegumu, sūdzību un sniegto atzinumu skaits – salīdzinot ar 2008.gadu tas pieaudzis par 20%, tikai nedaudz pārsniedzot 2005.gada apjomu, kad bija iepriekšējās pašvaldību vēlēšanas. 2009.gadā, salīdzinot ar 2008.gadu, pieaudzis uzsākto administratīvo pārkāpumu lietu skaits.

Kopš 2009.gada 13.augusta, kad stājās spēkā grozījumi Publisko iepirkumu likumā, kas nosaka, ka par iesnieguma iesniegšanu Iepirkumu uzraudzības birojam iesnieguma iesniedzējs maksā iesnieguma nodrošinājumu, iesniegumu skaits par iepirkuma procedūru atbilstību normatīvo aktu prasībām 2009.gadā salīdzinot ar 2008.gadu palielinājies vairāk kā divas reizes.

Par likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu 2009.gada otrajā pusgadā uzsākta lietvedība 117 administratīvā pārkāpuma lietās. Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļa administratīvi sodīja **36** valsts amatpersonas, piemērojot naudas sodu **2 345** latu apmērā, **56** amatpersonām izteikts mutvārdu aizrādījums. Birojs **7** valsts amatpersonām ir lūdzis atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu **65 998** lati. 2009.gada otrajā pusgadā, salīdzinot ar pirmo pusgadu, pieņemti par 22 lēmumiem mazāk, savukārt nodarīto zaudējumu apjoms ir pat vairāk nekā uz pusi lielāks.

Pārbaudot valsts amatpersonu ienākumu atbilstību izdevumiem, konstatēts, ka **9** gadījumos valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc šie pārbaudes materiāli nosūtīti Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID). Atskaites periodā VID, pamatojoties uz iepriekš veikto auditu rezultātiem, pieņēmis lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu **2** personām par kopējo summu **86 888,08** lati.

2009.gada otrajā pusgadā **6** valsts amatpersonas apstrīdēja Biroja amatpersonu pieņemtus lēmumus par saukšanu pie administratīvās atbildības. Biroja priekšnieks minētos lēmumus atstāja spēkā, **4** no tiem pārsūdzēti tiesā.

Kopumā 2009.gadā spēkā stājušies **32** tiesas nolēmumi par Biroja priekšnieka pieņemtajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās un **49%** gadījumu tiesa Biroja priekšnieka lēmumus atstājusi spēkā, **6%** atstāja spēkā daļā, savukārt **45%** Biroja priekšnieka lēmumu atcēlusi.

Tiesas ir pieņēmušas vairākus būtiskus nolēmumus, kas atstāj ietekmi uz Biroja turpmāko darbu un administratīvās prakses turpināšanu. Administratīvā

apgabaltiesa, saņemot Biroja apelācijas sūdzību, atteica ierosināt apelācijas tiesvedību, jo uzskatīja, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 279.pantā noteikto iestāde, kas uzlikusi administratīvo sodu, nav administratīvā pārkāpuma lietas dalībnieks un tai nav ar likumu piešķirtas tiesības pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtu lēmumu (*Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 17.augusta lēmums lietā Nr.[A42461608](#) un 2009.gada 19.augusta lēmums lietā Nr.[A42494908](#)*). Saistībā ar šiem gadījumiem Birojs vērsis arī Tieslietu ministrijas uzmanību uz nepieciešamību novērst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Administratīvā procesa likuma normu kolīzijas.

Ar Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009.gada 26.augusta spriedumu lietā [Nr.SKC-878/2009](#) ir atzīts, ka Birojs ir tiesīgs lemt gan par personas saukšanu pie administratīvās, gan kriminālatbildības, gan veikt nepieciešamās darbības, lai valsts atgūtu zaudējumus, kas nodarīti ar valsts amatpersonas rīcību. Lieta skatīta saistībā ar Biroja prasību tiesā pret G.L., kurš ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2006.gada 13.jūnija spriedumu atzīts par vainīgu un sodīts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 325.panta (Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšana) pirmajā daļā, par valstij nodarīto zaudējumu 38 338,36 latu apmērā atlīdzināšanu.

Nemot vērā to, ka 2009.gada 6.jūnija pašvaldību velēšanas mainīja pašvaldībās ievēlēto personu loku, Birojs 2009.gada II pusgadā organizēja izglītojošus seminārus jaunievēlētajām pašvaldību amatpersonām par interešu konflikta novēršanu un profesionālo ētiku. Kopumā otrajā pusgadā Biroja pārstāvji piedalījušies **24** sanāksmēs un informatīvajos semināros valsts un pašvaldību institūcijās, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas, sniedzot rekomendācijas institūcijām iekšējo pretkorupcijas pasākumu īstenošanai un valsts amatpersonu profesionālās ētikas nostiprināšanai, kā arī organizējuši **6** sabiedrības tiesiskās apziņas celšanas pasākumus, kopumā aptverot **900** personu lielu auditoriju.

Īstenojot Biroja budžeta līdzekļu taupības pasākumus, kā arī samazinoties pieprasījumam, 2009.gadā veikto sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu skaits bija par 20% mazāks nekā 2008.gadā.

Biroja Izmeklēšanas nodaļas lietvedībā uz 2009.gada 31.decembri atradās **44** krimināllietas. Pārskata periodā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **2** kriminālprocesi pret **3** personām, uzsākti **13** kriminālprocesi, no citām iestādēm saņemti **2** kriminālprocesu materiāli.

Pieņemti **9** lēmumi par kriminālprocesu izbeigšanu un 11 lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

2009.gada otrajā pusgadā vairāki kriminālprocesi ierosināti par fiktīvu saimniecisku darbību veikšanu, valsts amatpersonām nodrošinot nepelnīta labuma gūšanu sev vai kādai no ieinteresētajām pusēm un prettiesiski izšķērdējot pieejamos

valsts un pašvaldību budžeta līdzekļus. Birojs konstatējis iespējami prettiesisku rīcību divu Latvijas teātru direktoru darbībās, divās valsts iestādēs atklātas, iespējams, fiktīvas darba vietas un konstatēta iespējama Eiropas Savienības finanšu līdzekļu izkrāpšana, atklāti noziedzīgi nodarījumi publisko iepirkumu konkursu rezultātu ietekmēšanā, kā arī uzsākta izmeklēšana par pašvaldības resursu iespējamu izmantošanu kādas Jēkabpils pašvaldības amatpersonas privāto interešu apmierināšanai.

Aizvadītajā periodā Biroja pārstāvji piedalījušies **49** starpvalstu darba grupās un sanāksmēs, turpinot arī iepriekšējos gados uzsākto sadarbību ar Eiropas Savienības Kaimiņpolitikas un Stabilizācijas un asociācijas procesa valstīm, daloties savā pieredzē korupcijas novēršanā un apkarošanā, uzņemot Birojā Gruzijas, Horvātijas un Tadžikistānas pārstāvju delegācijas.

Pēdējos divos gados pēc konsekventa krituma kopš 2004.gada, nostabilizējies saņemto iesniegumu skaits. Savukārt salīdzinot ar 2008.gadu, samazinājies Biroja Ziņojumu centrā pieņemto apmeklētāju skaits (par 22% mazāk), kā arī pa anonīmo bezmaksas uzticības tālruni saņemto zvanu skaits (par 28% mazāk).

Pārskata periodā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti **64** apmeklētāji un **536** reizes saņemta informācija pa uzticības tālruni **80002070**. Biroja lietvedībā saņemti un reģistrēti **4 013** dokumenti, no tiem **114** juridisku personu iesniegumi un **508** fizisku personu iesniegumi par, iespējams, koruptīvu valsts amatpersonu rīcību.

Aptuveni 67% reģistrēto fizisko un juridisko personu iesniegumu tika nodoti izvērtēšanai Biroja atbildīgajām nodaļām, 32% iesniegumu saturēja faktus, kuru pārbaude neatbilst Biroja funkcijām, tāpēc tika sagatavota atbilde iesniedzējam vai tie tika pārsūtīti pēc piekritības citām kompetentajām institūcijām.

Birojs nosūtījis **5 863** dokumentus valsts un pašvaldību iestādēm, fiziskām un juridiskām personām, sniegti **85** atzinumi par dažādiem tiesību aktu projektiem.

Uz 2009.gada 31.decembri Birojā strādāja **138** darbinieki.

1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana

2009.gadā sācies nākamais korupcijas novēršanas un apkarošanas politikas plānošanas periods. Pēc tam, kad 2009.gada 19.maija Ministru kabineta sēdē tika pieņemtas „Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts pamatnostādnes 2009. – 2013.gadam”, 22.septembrī tika apstiprināta „**Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programma 2009. – 2013.gadam**”, kurā noteikti rīcības virzieni, galvenie uzdevumi un sasniedzamie rezultāti korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā.

1.1. Normatīvo aktu projektu izstrāde

Pārskata periodā Birojs izstrādājis un iesniedzis izskatīšanai Ministru kabinetā **13** normatīvo aktu projektus.

Tika sagatavoti **6** normatīvo aktu projekti, kas izstrādāti saskaņā ar koncepciju „Lobēšanas tiesiskās reglamentācijas nepieciešamība Latvijā” un regulē informācijas par lobēšanas aktivitātēm publisko pieejamību, kā arī precizē aizliegtās tirgošanās ar ietekmi regulējumu Krimināllikumā. Divus no šiem projektiem Birojs atsauc, jo izstrādes procesā tika pieņemts jauns Ministru kabineta kārtības rullis. Noteikumu projekts „**Grozījums Ministru kabineta noteikumos „Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”**” Ministru kabinetā tika noraidīts, konceptuāli atbalstot prasību, ka informācijai par lobētājiem jābūt publiski pieejamai un uzdodot Birojam izstrādāt jaunus priekšlikumus atklātības nodrošināšanai lobēšanas procesā.

Likumprojektu „**Grozījumi likumā „Saeimas kārtības rullis”**” bija plānots izskatīt 2009.gada 3.novembra Ministru kabineta sēdē, bet pēc koalīcijas sadarbības padomes vienošanās tas tika izņemts no dienas kārtības un tālāka dokumenta virzība nav notikusi.

Likumprojektu „**Grozījumi likumā „Par pašvaldībām”**”, kas paredz, ka pašvaldībai, izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tas ir jāpublisko 10 dienas pirms pieņemšanas domes sēdē un tam jāpievieno paskaidrojuma raksts, kurā ir sniegts īss projekta satura izklāsts un sniegta informācija par konsultācijām ar lobētājiem, ja tādas ir bijušas, Saeima pirmajā lasījumā izskatīja 2009.gada 26.novembrī.

Birojs pildījis arī Ministru kabineta doto uzdevumu koordinēt ministriju un lielākās daļas padotības iestāžu ētikas kodeksu papildināšanu ar normu, kas informāciju par lobētājiem paredz publicēt iestāžu mājaslapās, tomēr uz to amatpersonu rīcību, uz kurām visvairāk ir vērstas lobēšanas aktivitātes, tas ir – Ministru kabineta locekļu un Saeimas deputātu komunikāciju ar lobētājiem, šobrīd

nekāds regulējums nav noteikts. Pārskata periodā Birojs izstrādāja arī Ministru kabineta ētikas kodeksa projektu, kas nodots tālākai virzīšanai Ministru kabinetā.

2009.gada 8.septembrī Ministru kabinets atbalstīja **konceptijas „Par normatīvo regulējumu interešu konflikta novēršanai valsts amatpersonu darbībā”** kopsavilkumā ietverto problēmu risinājuma 1.2., 2.2., 3.3., 4.2. un 5.variantu ([skat. rīkojumu](#)).

Saskaņā ar minētajā koncepcijā noteikto, Birojs sagatavoja likumprojektu **„Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””** un likumprojektu **„Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”**, lai pilnveidotu pretkorupcijas pasākumu īstenošanu valsts pārvaldes iestādēs un paplašinātu vadītāju kompetenci koruptīvu nodarījumu novēršanā.

Minētie likumprojekti 2009.gada 12.novembrī izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē.

2009.gada 22.oktobrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts **konceptijas projekts par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja statusu**, lai atbilstoši starptautiskajiem standartiem, ārvalstu praksei un likumā noteiktajām funkcijām stiprinātu pretkorupcijas iestādes neatkarību. Šobrīd notiek projekta saskaņošanas process.

2009.gada 22.oktobrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts likumprojekts **„Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā”**. Saskaņā ar Biroja veikto reorganizāciju un struktūras maiņu, kā arī ņemot vērā valsts finanšu budžeta samazinājumu, attiecīgi samazinot darba kapacitāti, ir nepieciešams grozīt un sašaurināt Biroja funkcijas korupcijas novēršanas jomā. Biroja priekšnieka ziņojumu par Biroja darbību Ministru kabinetam un Saeimai sniegšana ne retāk kā reizi sešos mēnešos ir pārāk liels administratīvais slogs ne tikai Biroja amatpersonām, bet arī Valsts kancelejai un Ministru kabinetam. Ņemot vērā esošo finansiālo stāvokli valstī un budžeta samazinājumu iestādēs, mazinoties kapacitātei, ir nepieciešams arī samazināt iestāžu funkcijas, tāpēc nepieciešams grozīt normu, kas nosaka, ka Birojam jāsniedz ziņojums Ministru kabinetam un Saeimai ne retāk kā sešos mēnešos, nosakot, ka minētais ziņojums jāsniedz ne retāk kā reizi gadā.

Vairāki grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā saistīti ar darba tiesisko attiecību regulēšanu Birojā. Tādējādi tiks novērstas tiesību normu kolīzijas starp Darba likumu, Administratīvā procesa likumu un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumu.

Patlaban Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā nav noteikta Biroja amatpersonu un darbinieku rīcība gadījumos, ja tiem radušās pamatotas šaubas par uzdevuma likumīgumu. Šāds regulējums būtu nepieciešams, lai Biroja amatpersonas un darbinieki varētu būt pilnībā atbildīgi par savas darbības vai bezdarbības likumīgumu.

Uzskatot, ka līdz nākamā Saeimas priekšvēlēšanu perioda sākumam 2010.gada 5.jūnijā ir nepieciešams izdarīt grozījumus normatīvajos aktos, kas regulē priekšvēlēšanu aģitāciju, 2009.gada septembrī atbildīgajām Saeimas komisijām tika nosūtīta vēstule, kurā Birojs norādīja uz vairākām nepilnībām.

Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma regulējums nenodrošina galveno tā mērķi, proti, neierobežo partiju atkarību no lielu finanšu līdzekļu piesaistes priekšvēlēšanu kampaņu nodrošināšanai, jo 20 – 38% no kopējiem priekšvēlēšanu tēriņiem vairākām partijām bija izdevumi, kas atbilstoši likuma prasībām nav ierobežoti ar konkrētu priekšvēlēšanu izdevumu limitu. Politiskās partijas var neierobežoti tērēt finanšu līdzekļus reklāmas materiālu sagatavošanai, vēlēšanu kampaņas plānošanai un organizēšanai, vēlēšanu kampaņā iesaistīto personu darba algu izmaksām, telpu nomai vēlēšanu kampaņas vajadzībām, laikrakstu, žurnālu, biļetenu, grāmatu un citu izdevumu publicēšanai, tāpēc Birojs rosina priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumus attiecināt arī uz minētajiem aģitācijas izdevumu veidiem.

Joprojām neatrisināts ir jautājums saistībā ar slēpto politisko aģitāciju jeb reklāmu, t.i., gadījumiem, kad par kādu partiju vai deputātu kandidātu tiek aģitēts, nenorādot, ka tā ir politiskā aģitācija, tādēļ nepieciešams definēt, kas ir slēptā priekšvēlēšanu aģitācija, un noteikt tās aizliegumu.

Birojs ir konstatējis gadījumus, kad valsts vai pašvaldību resursi tiek izmantoti, lai nodrošinātu politisko partiju vai atsevišķu deputātu kandidātu priekšvēlēšanu aģitācijas pasākumus. Lai ierobežotu administratīvo resursu izmantošanu politiķu popularizēšanai priekšvēlēšanu periodā, jāvērtē jautājums par ierobežojumu noteikšanu pašvaldību finansēto preses izdevumu un cita veida iespiedtehnikā sagatavoto izdevumu izdošanai priekšvēlēšanu periodā, piemēram, nosakot, ka pašvaldību finansētajiem izdevumiem priekšvēlēšanu periodā ir aizliegts publicēt intervijas ar deputātu kandidātiem, atskaites vai cita veida informatīvos materiālus par deputātu kandidātiem, politiskajām partijām un to apvienībām, kuras iesniegušas deputātu kandidātu sarakstus attiecīgajā vēlēšanu apgabalā. Vai arī, nosakot, ka 30 dienas pirms vēlēšanām ir aizliegts izdot preses izdevumus, kas tiek finansēti no pašvaldību resursiem.

2. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko partiju finansiālās un saimnieciskās darbības kontroli Birojs veic četros posmos: iesniegto deklarāciju pārbaude saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma prasībām, grāmatvedības uzskaites pārbaudes, ziedojuma patiesuma un likumības pārbaudes un pretpārbaudes.

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteikto, politiskajām partijām pēc ziedojuma saņemšanas Ministru kabineta noteiktā kārtībā 12 dienu laikā jāiesniedz ziedojumu atskaite, savukārt Birojam 3 darba dienu laikā tā jāpublicē mājaslapā internetā. Pārskata periodā pārbaudīts **261** ziņojums par politisko partiju saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem), kas ir par 279 ziņojumiem jeb 52% mazāk nekā 2009.gada pirmajā pusgadā un skaidrojams ar ziedotāju aktivitātes mazināšanos pēc 6.jūnijā notikušajām vēlēšanām.

Pārbaudot ziņojumu par politiskās partijas saņemto vai nepieņemto dāvinājumu (ziedojumu) publicēšanas noteikumu ievērošanu, **10** gadījumos tika konstatētas administratīvā pārkāpuma pazīmes un tika pieņemts **1** lēmums par administratīvā soda piemērošanu **50** latu apmērā, bet **8** gadījumos administratīvā lieta tika izbeigta, atzīstot izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu. Vienā gadījumā tika pieņemts lēmums par administratīvās lietas izbeigšanu, jo nebija administratīvā pārkāpuma sastāva.

Veicot politisko partiju 2008. un 2009.gadā saņemto dāvinājumu (ziedojumu) likumības un patiesuma pārbaudes, tika pieņemti **2** lēmumi par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu maznozīmīguma dēļ. Minēto pārbaužu rezultātā tika pieņemti **5** lēmumi par pretlikumīgi saņemto līdzekļu atmaksāšanu ziedotājiem **18 346,79** latu apmērā. Partijas, izpildot 2009.gadā pieņemtos lēmumus, ziedotājiem atmaksājušas pretlikumīgi saņemtos ziedojumus **9 006,15** latu apmērā.

Veicot politisko partiju 2008. un 2009.gadā saņemto biedru naudu likumības un patiesuma pārbaudes, tika pieņemts **1** lēmums par pretlikumīgi saņemto līdzekļu atmaksāšanu partijas biedram **18 191,71** lata apmērā.

Turpinot izvērtēt partiju iesniegtos 2008.gada pārskatus, Birojs pabeidzis **9** politisko partiju pārbaudes, kuru rezultātā par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 6.panta otrās daļas, kas nosaka, ka visi finanšu līdzekļu dāvinājumi (ziedojumi), kuru summa pārsniedz 100 latus, tieši jāpārskaita attiecīgās politiskās partijas bankas kontā, bet citi dāvinājumi (ziedojumi) tieši un nepastarpināti jānodod, jāpārskaita vai jāiesniedz attiecīgajai politiskajai partijai, pārkāpumiem tika sastādīts **1** administratīvā pārkāpuma protokols un pieņemts lēmums izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, atzīstot izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu.

2009.gada otrajā pusgadā Birojs saņēmis **44** politisko partiju 2009.gada vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas un precizētās vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas (kopumā **76**), kas atbilstoši 2009.gada 10.februāra Ministru kabineta noteikumu nr.129 „Kārtība, kādā publicē politisko organizāciju (partiju) gada pārskatus, vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas un ziņojumus par dāvinājumiem (ziedojumiem)” 2. un 3.punktam tika publicētas Biroja mājaslapā un laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

Par minēto deklarāciju savlaicīgu neiesniegšanu **3** politiskajām partijām Birojs sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolus un pieņēma **2** lēmumus par administratīvā soda piemērošanu kopumā **200** latu apmērā, **1** gadījumā izbeidzot lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, atzīstot izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu.

Pārbaudot politisko partiju iesniegtās vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma normu pārkāpumiem tika sastādīti **23** administratīvā pārkāpuma protokoli un pieņemti **16** lēmumi par administratīvā soda piemērošanu **2 930** latu apmērā, **6** gadījumos izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietas maznozīmīguma dēļ, vienu administratīvā pārkāpuma protokolu lēmuma pieņemšanai nosūtot tiesai.

Pamatojoties uz Biroja 2009.gadā izdotajiem administratīvajiem aktiem, pārskata periodā Valsts kasē nomaksāti politiskajām partijām uzliktie naudas sodi par kopējo summu **1550** lati.

Par priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumu 2009.gada 6.jūnija pašvaldību un Eiropas Parlamenta vēlēšanās neievēšanu tika pieņemts **1** lēmums par pārsniegtā izdevumu apmēra atmaksāšanu valsts budžetā **1 064,93** latu apmērā.

Otrajā pusgadā valsts budžetā ir atmaksāti pretlikumīgi saņemtie dāvinājumi (ziedojumi) **5 107** latu apmērā saskaņā ar 2006.gadā pieņemtajiem Biroja lēmumiem, kā arī labprātīgi atmaksāti pretlikumīgi saņemtie finanšu līdzekļi **41,30** latu apmērā.

Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem par administratīvo sodu piemērošanu, tiesu izpildītājiem naudas soda piedziņai tika nosūtīti **2** lēmumi.

Par vienu politisko partiju otrajā pusgadā iesniegts pieteikums tiesā par tās darbības apturēšanu.

Veicot dāvinājumu (ziedojumu) patiesuma un likumības pārbaudes, konstatēts, ka **6** gadījumos ziedotāja ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņa veiktajiem izdevumiem, tāpēc pārbaudes materiāli par šo personu nosūtīti VID šīs personas ienākumu likumības pārbaudei.

3. Funkciju izpilde korupcijas novēršanā

3.1. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Par valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu neievērošanu, kas noteikti likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 2009.gada otrajā pusgadā uzsākta lietvedība **117** administratīvo pārkāpumu lietās, kas ir par **31** lietu vairāk nekā attiecīgajā periodā 2008.gadā un par **30** lietām vairāk nekā 2009.gada pirmajā pusgadā. Pieņemti 95 lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās, pie administratīvās atbildības saucot **36** valsts amatpersonas (2008.gada otrajā pusgadā – 75) un piemērojot naudas sodu kopumā **2 345** latu apmērā, savukārt **56** valsts amatpersonām saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.pantu izteikts mutvārdu aizrādījums, atzīstot izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu. Pret trīs personām administratīvā lietvedība tika izbeigta.

Vidējais lietvedības ilgums administratīvo pārkāpumu lietās 2009.gadā bija **49** kalendāra dienas, kas ir par **30%** mazāk nekā iepriekšējā gadā.

Administratīvais pārkāpums valsts amatpersonu darbībā saistībā ar likumā noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpumiem konstatēts vēl **36** gadījumos, taču, ņemot vērā to, ka no administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīža bija pagājis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pantā noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar šā kodeksa 239.panta 7.punktu nevarēja uzsākt.

2009.gada otrajā pusgadā saistībā ar iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām par valsts amatpersonu iespējamo darbību interešu konflikta situācijā, Biroja kompetences ietvaros tika analizētas **369** valsts amatpersonu deklarācijas, kopumā izvērtējot **585** deklarācijās norādītās ziņas.

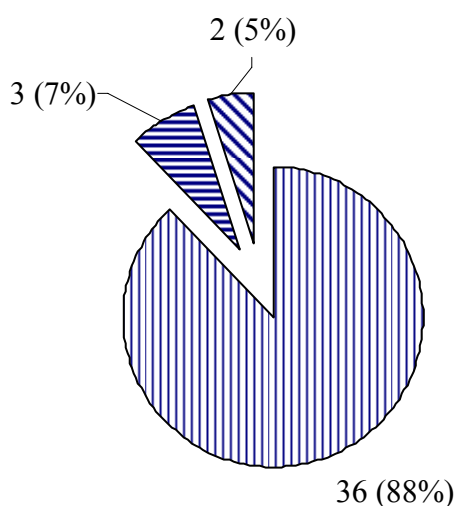
Par nepatiesu ziņu norādīšanu valsts amatpersonu deklarācijās **14** gadījumos informācija nosūtīta VID, lai tas savas kompetences ietvaros valsts amatpersonas sauktu pie administratīvās atbildības vai kriminālatbildības.

Pārbaudot valsts amatpersonu ienākumu atbilstību izdevumiem, konstatēts, ka **9** gadījumos valsts amatpersonu un viņu radnieku ienākumi, iespējams, nav bijuši atbilstoši viņu izdevumiem, tāpēc šie pārbaudes materiāli nosūtīti VID šo personu ienākumu likumības pārbaudei. Atskaites periodā VID, pamatojoties uz iepriekš veikto auditu rezultātiem, pieņēmis lēmumus par papildus nodokļu aprēķināšanu un soda naudas uzlikšanu **2** personām par kopējo summu **86 888,08** latu apmērā.

Konstatētie pārkāpumi

Kopumā 2009.gada otrajā pusgadā Biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļa 36 valsts amatpersonu darbībā konstatējusi **41** administratīvo pārkāpumu. No tiem 88% administratīvo pārkāpumu saistīti ar valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšanu (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.³⁰ pants). Otrs izplatītākais administratīvais pārkāpums (7%) ir valsts amatpersonas neziņošana par atrašanos interešu konflikta situācijā (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.²⁹ pants).

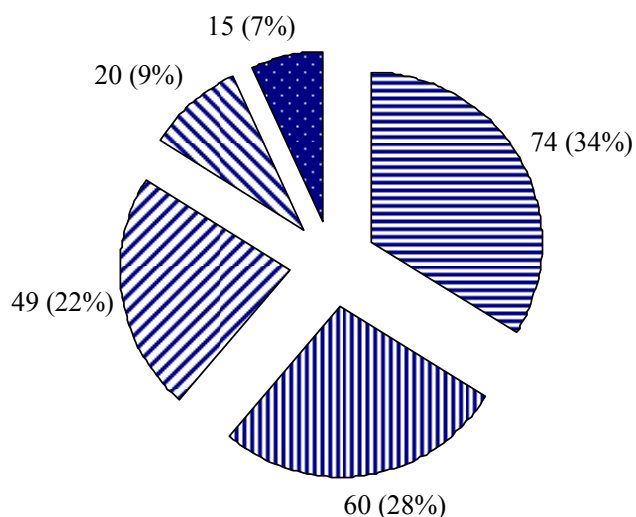
1.attēls Konstatētie administratīvie pārkāpumi

- ▣ Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšana (LAPK 166.30)
- ▤ Neziņošana par atrašanos interešu konflikta situācijā (LAPK 166.29)
- ▥ Amatu savienošanas ierobežojumu izpildes kārtības neievērošana (LAPK 166.28)

34% gadījumu valsts amatpersonu darbībā konstatēts likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta pārkāpums, kas nosaka speciālos valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumus (skat.2.attēlu) un attiecīgi 9.pantā noteiktie ienākumu gūšanas ierobežojumi.

2.attēls Konstatēto likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normu pārkāpumu skaits

- ▣ 7.pants Speciālie valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumi
- ▣ 9.pants Ienākumu gūšanas ierobežojumi
- ▣ 8.1 pants Valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumu izpildes kārtība, ja amata savienošana (...) nepieciešama atļauja
- ▣ 11.pants Administratīvo aktu izdošanas, uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkciju veikšanas un līgumu slēgšanas ierobežojumi
- ▣ 21.pants Valsts amatpersonas pienākumi

Valsts amatpersonu civiltiesiskā atbildība

Saskaņā ar 30.pantu par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikumu pārkāpumiem ir paredzēta arī civiltiesiskā atbildība. Ienākumi un mantiskie labumi, kas gūti, pārkāpjot šajā likumā noteiktos ierobežojumus, vai proporcionāls to pieaugums ir piekritīgi valstij, presumējot, ka, pārkāpjot valsts noteiktos ierobežojumus un prettiesiski gūstot ienākumus vai mantiskos labumus, valsts amatpersona ir nodarījusi tādu kaitējumu valsts pārvaldības kārtībai, kas ir novērtējams mantiskā izteiksmē un ir proporcionāls aizliegtā veidā gūtu ienākumu, mantisko labumu un īpašuma vai mantas pieauguma vērtībai.

2009.gada otrajā pusgadā Birojs 7 valsts amatpersonām ir lūdzis labprātīgi atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu **65 997,98** latī. Pārskata

periodā 7 valsts amatpersonas Biroja priekšnieka lēmumu labprātīgi izpildījušas, valstij atlīdzinot nodarītos zaudējumus kopā **2 062,43** latu apmērā.

Lielāko summu (**56 500** latu) lūgts atmaksāt kādas pašvaldības amatpersonai, kura saņēma dividendes no tai piederošas komercsabiedrības, kas vairākkārtīgi uzvarēja tās pašas pašvaldības iepirkumu konkursos un kopumā no pašvaldības ieguva naudas summu vairāk nekā **89 000** latu apmērā.

Noteikumi par valstij nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu nav piemērojami gadījumos, ja amatu savienošana ir pieļaujama, saņemot augstākstāvošas amatpersonas (institūcijas) rakstveida atļauju, bet valsts amatpersona rakstveida atļauju nav lūgusi un šāda amatu savienošana nav radījusi interešu konfliktu. Valsts amatpersonu pilnībā vai daļēji atbrīvo no to ienākumu un mantisko labumu atmaksas, kuri gūti, pārkāpjot likumā noteiktos ierobežojumus, ja pienākums atmaksāt ienākumus un mantiskos labumus nav samērīgs ar administratīvā pārkāpuma rezultātā radīto kaitējumu valsts pārvaldes kārtībai. 2009.gada otrajā pusgadā tika sagatavots **21** lēmums par atbrīvošanu no pienākuma atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus.

Pārskata periodā sagatavots **1** prasības pieteikums tiesā par valstij nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu.

3.2. Sabiedrības informēšana un izglītošana

2009.gada otrajā pusgadā Biroja pārstāvji no Korupcijas novēršanas nodaļas un Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas piedalījušies **24** sanāsmēs un mācību semināros, skaidrojot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” normas, rekomendējot institūcijām nostiprināt iekšējos pretkorupcijas pasākumus un stiprināt valsts amatpersonu profesionālo ētiku, kā arī organizējuši **6** sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumus par pretkorupcijas jautājumiem dažādām mērķauditorijām, kopumā aptverot gandrīz **900** personu lielu auditoriju. Sniegtas vairāk nekā **200** konsultācijas pa tālruni.

Pēc pašvaldību vēlēšanām, kā arī administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, amatus ir ieņēmušas jaunas valsts amatpersonas un mainījušies arī amatpersonām noteiktie ierobežojumi, tāpēc Birojs organizēja vairākus seminārus pašvaldību amatpersonām, skaidrojot interešu konflikta novēršanas normas un valsts amatpersonu profesionālās ētikas prasības.

Birojs pārskata periodā organizēja vairākus mācību seminārus iestāžu vadītājiem un par iekšējo kontroli atbildīgajām amatpersonām „Iekšējā kontrole korupcijas risku novēršanai”, kuru ietvaros tika skaidrots, kas ir iekšējā kontrole, kādi ir tās pamatelementi un to mijiedarbība, kā arī tika īstenotas praktiskas nodarbības efektīvu iekšējo organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādei.

Lai nodrošinātu amatpersonu zināšanu līmeņa pārbaudi pirms semināriem, Biroja mājaslapā tiek nodrošināta iespēja pildīt pašpārbaudes testus: ir pieejams tests pašvaldību deputātiem un tests par iekšējo kontroli valsts iestādē (sadaļā [Izglītošana](#)).

Biroja darba pieredze rāda, ka institūciju vadītājiem nereti trūkst izpratnes un informācijas par korupcijas riskiem, to cēloņiem un to mazināšanu, kā arī par pretkorupcijas pasākumu plānu nepieciešamību un iekšējās kontroles vietu efektīvā institūcijas vadībā. 2009.gada septembrī Birojs sagatavoja informatīvu materiālu elektroniskā formātā „[Iekšējās kontroles standarti pretkorupcijas pasākumu kontekstā](#)”, lai pievērstu iestāžu vadītāju uzmanību iekšējās kontroles nepieciešamībai un tam, ka efektīva iekšējā kontrole būtiski samazina izmaksas, nevis rada jaunus izdevumus.

Ziņojot par Biroja darbību, izplatīti **23** paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem. Sniegtas atbildes un skaidrojumi uz **40** Biroja interneta mājaslapā uzdotajiem jautājumiem par dažādām interešu konflikta un korupcijas novēršanas problēmām.

Atskaites periodā notika viena Sabiedriskās konsultatīvās padomes sēde, kuras laikā uzaicināto sabiedrisko organizāciju pārstāvji tika iepazīstināti ar aktuālajām pretkorupcijas likumdošanas iniciatīvām: grozījumiem Krimināllikumā, kas precizē atbildību par koruptīviem nodarījumiem gan publiskajā, gan privātajā sektorā, Biroja izstrādāto Ministru kabineta ētikas kodeksu.

Nemot vērā, ka sabiedrības un publiskās pārvaldes dienas kārtībā bija jautājumi par administratīvā sloga un uzraudzības funkciju samazināšanu, 2009.gada 30.septembrī Birojs organizēja publisku diskusiju „**Iekšējā kontrole – izmaksu samazināšana nevis jauni izdevumi**” par to, kā nepaaugstināt administratīvās korupcijas riskus, realizējot efektīvu iekšējo kontroli taupības režīmā.

Atzīmējot Starptautisko pretkorupcijas dienu, 2009.gada 9.decembrī Birojs rīkoja publisku diskusiju „**Grozījumi Krimināllikumā – jauni ieroči cīņai pret kukuļošanu**”, kuras laikā kopīgi ar krimināltiesību ekspertiem tika skaidrota grozījumu būtība attiecībā uz valsts amatpersonām, publisko pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, ārstiem un skolotājiem), uzņēmējiem un iedzīvotājiem. Diskusijā piedalījās arī citu tiesībsargājošo iestāžu pārstāvji, ar kuriem tika apspriestas problēmas kukuļošanas gadījumu izmeklēšanā, kā arī jaunpieņemto Krimināllikuma grozījumu nozīme koruptīvo noziedzīgo nodarījumu efektīvākā apkarošanā.

Lai skaidrotu dažādās korupcijas izpausmes formas, to nodarīto kaitējumu un negatīvās sekas, kā arī Krimināllikuma grozījumu būtību, vienlaikus tika publicēts elektroniskais izdevums „[KNAGIS](#)”. Tajā tika publicēti arī jaunākie dati par iedzīvotāju saskarsmi ar korupciju veselības aprūpes un izglītības jomās, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas aicinājums iesaistīties pretkorupcijas cīņā.

Lai pretkorupcijas aktivitātēs iesaistītu jauniešus, Birojs izsludināja pastkaršu skiču konkursu „**Nosūti sveicienu amatpersonām!**”. Pastkarte varēja būt kā aicinājums vērsties pret korupciju, kā spilgts korupcijas seku atainojums un nosodījums, vai arī kā pozitīvs vēstījums, kādai būtu jābūt godprātīgai valsts amatpersonai. Konkurss noslēdzās 2009.gada 21.decembrī ar labāko darbu autoru apbalvošanu un pirmā vieta tika piešķirta Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas audzēknim **Dzintaram Veicam** (17 gadi,) par pastkarti „[Korumpēta indivīda cikls](#)”.

3.3. Korupcijas risku analīze un metodisko materiālu izstrāde

Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 7.panta pirmās daļas 10.punktā noteikto, Birojs analizē normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosina izdarīt tajos grozījumus, iesniedz priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai. Pārskata periodā Birojs izskatījis 63 normatīvo aktu projektus un kopumā sniedzis **77** atzinumus un **21** priekšlikumu.

Sniedzot atzinumu par likumprojektu „Grozījumi Publisko iepirkumu likumā”, tas tika papildināts ar priekšlikumu noteikt, ka Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) Iesniegumu izskatīšanas komisija sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu, konstatējot iepirkumu procedūras pārkāpumus. Priekšlikums netika ņemts vērā, ar atrunu, ka šis ir konceptuāls jautājums, par ko IUB gatavos atsevišķu attīstības plānošanas dokumentu (saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas programmu 2009. – 2013.gadam tas jāizdara līdz 2010.gada 1.maijam).

Jāmin, ka Birojs jau kopš 2004.gada ir vērsies gan IUB, gan Finanšu ministrijā, gan Tieslietu ministrijā, gan atbildīgajām Saeimas komisijām nosūtījis vēstules, vēršot uzmanību uz tiesiskā regulējuma nepilnībām administratīvās atbildības piemērošanā, kā arī piedāvājot priekšlikumus grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Pildot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 7.panta pirmās daļas 7. un 8.punktā doto uzdevumu analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un izstrādāt metodiku korupcijas novēršanai un apkarošanai valsts un pašvaldību iestādēs un privātajā sektorā, Birojs apkopoja pirmajā pusgadā īstenotās institūciju aptaujas rezultātus un veica pretkorupcijas pasākumu plānu satura analīzi. Ņemot vērā iegūto informāciju, tika izstrādātas „Vadlīnijas par iestāžu korupcijas risku identificēšanu, vadību un pretkorupcijas pasākumiem”, kā arī izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāna paraugs, kas pieejami Biroja mājaslapā sadaļā [Iekšējā kontrole](#).

Nodrošinot publikāciju pieejamību par iekšējās kontroles tēmu, sadarbībā ar Valsts valodas centru tika iztulkotas Starptautiskās Augstāko Revīzijas Iestāžu

Organizācijas (INTOSAI) „[Iekšējās kontroles standartu vadlīnijas valsts pārvaldes vajadzībām](#)” latviešu valodā.

4. Funkciju izpilde korupcijas apkarošanā

Biroja izmeklētajos kriminālprocesos pretlikumīgās darbības kļūst komplicētākas un sarežģīti kvalificējas. Bieži prettiesiski darījumi tiek slēpti aiz it kā formāli tiesiskām un juridiski korektām darbībām (rīkojumiem, līgumiem u.c.), kas, lai maksimāli ātri un precīzi atklātu noziedzīga nodarījuma esamību, veiktu pierādījumu fiksēšanu un nostiprināšanu, prasa ne tikai kriminālprocesuālo darbību teicamu pārzināšanu, bet arī padziļinātas zināšanas attiecīgās tautsaimniecības jomās.

Patlaban Birojs veic pirmstiesas izmeklēšanu vairākos kriminālprocesos, kuros noziedzīgi nodarījumi veikti ilgā laika posmā, līdz ar to izmeklēšanas gaitā nepieciešams fiksēt vairākas noziedzīgu nodarījumu epizodes, nodarījumu izdarīšanā ir plašs iesaistīto personu loks. Piemēram, kādā kriminālprocesā noziedzīgi nodarījumi izdarīti no 2003. līdz 2008.gadam un šobrīd tajā fiksētas **117** epizodes.

Vidējais krimināllietas izskatīšanas ilgums Birojā līdz nosūtīšanai kriminālvajāšanas uzsākšanai 2009.gadā bija 345 kalendāra dienas, kas ir par 5% ilgāk nekā iepriekšējā gadā.

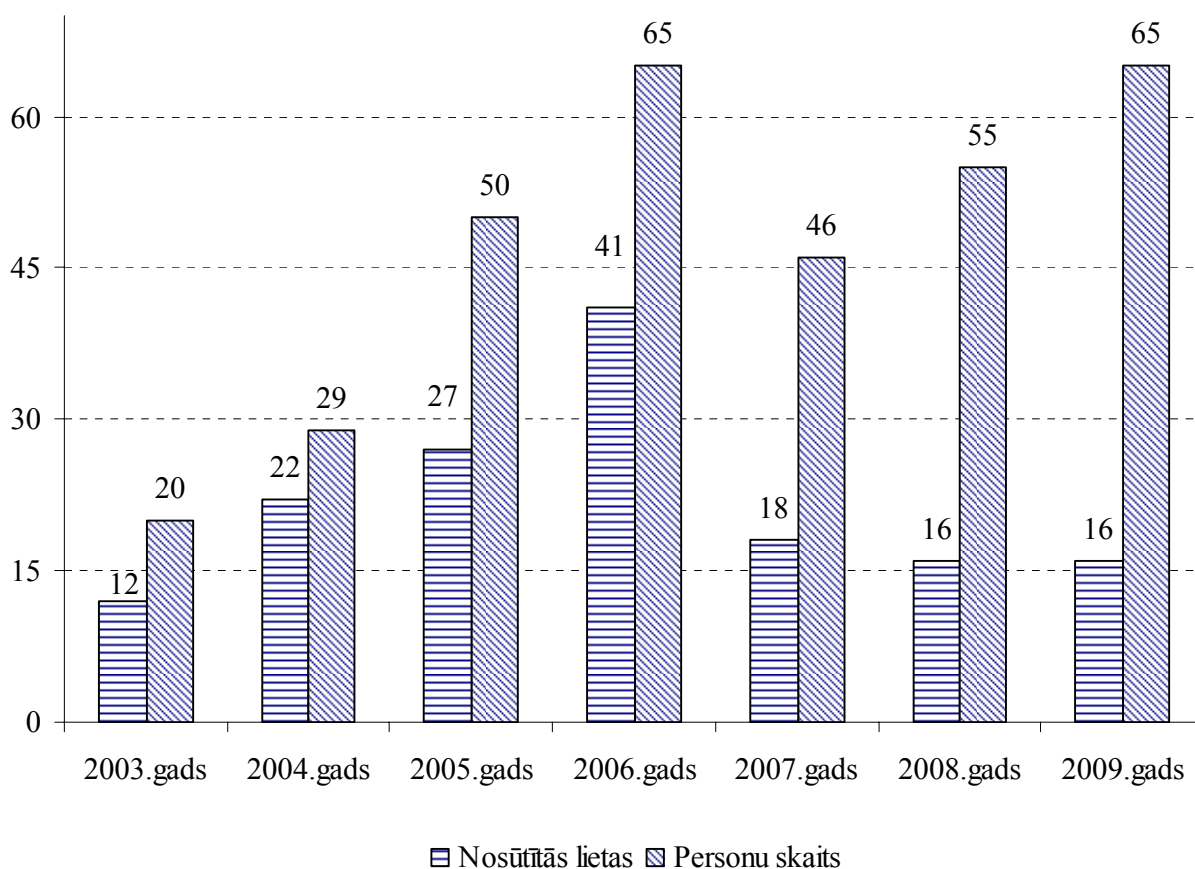
Biroja Izmeklēšanas nodaļas lietvedībā uz 2009.gada 31.decembri atradās **44** krimināllietas.

Pārskata periodā prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **2** kriminālprocesi pret **3** personām. No citām iestādēm saņemti **2** kriminālprocesu materiāli, Birojs uzsācis **13** kriminālprocesus. Pieņemti **9** lēmumi par kriminālprocesu izbeigšanu un **16** lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

2009.gadā Biroja Izmeklēšanas nodaļas lietvedībā atradās **114** resoriskās¹ pārbaudes, no kurām **75** pabeigtas līdz 2009.gada 31.decembrim.

¹ Ar resorisko pārbaudi Kriminālprocesa likuma izpratnē saprot valsts iestādes un tās amatpersonu veiktu pārbaudi attiecībā uz iespējamu likuma pārkāpumu, izmantojot šīs iestādes darbību regulējošā likumā noteiktās pilnvaras, kas nav kriminālprocesuālās pilnvaras.

3.attēls Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto lietu un personu skaits, pret kurām ir lūgts uzsākt kriminālvajāšanu no 2003. – 2009.gadam

2009.gada otrajā pusgadā vairāki kriminālprocesi ierosināti par fiktīvu saimniecisku darbību veikšanu, valsts amatpersonām nodrošinot nepelnīta labuma gūšanu sev vai kādai no ieinteresētajām pusēm un prettiesiski izšķērdējot pieejamos valsts un pašvaldību budžeta līdzekļus. Birojs konstatējis iespējami prettiesisku rīcību divu Latvijas teātru direktoru darbībās, divās valsts iestādēs atklātas, iespējams, fiktīvas darba vietas un konstatēta iespējama Eiropas Savienības finanšu līdzekļu izkrāpšana, atklāti noziedzīgi nodarījumi publisko iepirkumu konkursu rezultātu ietekmēšanā, kā arī uzsākta izmeklēšana par pašvaldības resursu iespējamu izmantošanu kādas Jēkabpils pašvaldības amatpersonas privāto interešu apmierināšanai.

2009.gadā prokuratūras iestādes tiesai nodevušas **13** Biroja izmeklētās krimināllietas kopumā pret **27** apsūdzētajām personām (2008.gadā 11 krimināllietas pret 26 personām), savukārt pirmajā instancē izskatītas **6** (pret 7 personām) krimināllietas, kurās Birojs veicis pirmstiesas izmeklēšanu (2008.gadā 26 krimināllietas pret 59 personām). Spēkā stājušies **13** tiesas spriedumi par **18** personām.

Kopumā septiņos Biroja darbības gados tiesām nodotas **119** krimināllietas pret **250** personām. Tiesās dažādās instancēs jau ir izskatītas **97** krimināllietas, kurās Birojs veicis pirmstiesas izmeklēšanu. Kopumā šajās lietās tiesa vērtējusi **176** personu vainu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā.

Likumīgā spēkā stājušies **80** spriedumi – kopumā par **122** personām: 106 – notiesātas, 4 – atbrīvotas no kriminālatbildības (ar 3 panākts izlīgums, 1 – nav bijis noziedzīga nodarījuma), 12 – attaisnotas.

5. Starptautiskā sadarbība

Starptautiskās sadarbības mērķis ir stiprināt Biroja spēju efektīvi novērst un apkarot korupciju un koordinēt Latvijai ar starptautiskiem līgumiem noteikto saistību izpildi korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā. Šim mērķim Birojs organizē darbinieku profesionālo spēju pilnveidošanu ārvalstīs, apgūst citu valstu labo praksi, stiprina sakarus ar atbildīgajām iestādēm ārvalstīs, aktīvi piedalās starptautisko organizāciju darbā, veicinot starptautisko prasību ieviešanu.

Aizvadītajā periodā Biroja pārstāvji nodrošinājuši dalību **49** starpvalstu darba grupās un sanāsmēs, turpinot arī iepriekšējos gados uzsākto sadarbību ar Eiropas Savienības Kaimiņpolitikas un Stabilizācijas un asociācijas procesa valstīm, daloties savā pieredzē korupcijas novēršanā un apkarošanā, uzņemot Birojā Gruzijas, Horvātijas un Tadžikistānas pārstāvju delegācijas.

Pasaules Bankas īstenotā projekta Armēnijā ietvaros notika videokonferenču sērija četrās daļās par amatpersonu deklarāciju izmantošanu interešu konflikta novēršanai un noziedzīgu nodarījumu atklāšanā, kuru ietvaros Biroja amatpersonas kopīgi ar Horvātijas, Igaunijas un Pasaules Bankas pārstāvjiem sniedza savu ekspertīzi.

Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu (**AFCOS**) apaļā galda sanāsmē Budapeštā 3. un 4.septembrī Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (**OLAF**) pārstāvji tika uzrunāti par iespēju rīkot nākamo AFCOS sanākumi Latvijā. Tas veicinātu dienesta darbības stiprināšanu, jo, piemēram, atšķirībā no citiem Eiropas Savienības dalībvalstu dienestiem Latvijas AFCOS dienestam nav formāla vadītāja.

2009.gada novembrī Slovēnijā notika ikgadējā Eiropas Savienības dalībvalstu policijas uzraudzības un pretkorupcijas iestāžu konference, kurā piedalījās Eiropas Savienības iniciatīvas „Eiropas partneri pret korupciju” (**EPAC**) pārstāvji. Konferencē Biroja pārstāvis sniedza pārskatu par Latvijas sasniegumiem un problēmām korupcijas novēršanas jomā. Diemžēl ekonomiskās situācijas iespaidā Latvijai bija jāatsakās no turpmākas dalības EPAC vadības sanāsmēs.

Pārskata periodā Biroja pārstāvis piedalījās Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (**GRECO**) Grieķijas 3.novērtēšanas kārtā.

Birojs turpina aktīvi iesaistīties Eiropas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (**OECD**) Austrumeiropas un Centrālāzijas pretkorupcijas tīkla organizētajās aktivitātēs. Decembrī Biroja pārstāvis piedalījās Azerbaidžānas pretkorupcijas sistēmas novērtēšanas otrajā kārtā, izvērtējot normatīvo aktu ieviešanu un sniedzot rekomendācijas situācijas uzlabošanai.

Sadarbībā ar Lietuvas Īpašās izmeklēšanas dienestu Biroja pārstāvji piedalās *Twinning* projekta „Atbalsts Azerbaidžānas Ģenerālprokuratūras Pretkorupcijas departamentam” ieviešanā. Projekta ietvaros Biroja pārstāvji sniegs rekomendācijas par sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrību, informējot par rezultātiem korupcijas apkarošanā, kā arī informēs par metodēm sabiedrības uztveres izpētei par Pretkorupcijas departamenta darbību.

2009.gadā sadarbībā ar Valsts policiju tika sagatavots un iesniegts projekta pieteikums Eiropas Komisijas programmai „**Noziedzības novēršana un apkarošana**”. Projekta mērķis ir veicināt noziedzīgi iegūtu, tajā skaitā koruptīvu noziedzīgu nodarījumu rezultātā iegūtu, līdzekļu atgūšanu Eiropas Savienības mērogā. Projekta ietvaros plānotas apmācības un semināri Biroja, Valsts policijas un citu tiesībsargājošo institūciju pārstāvjiem. Lai apgūtu citu Eiropas Savienības valstu pieredzi šajā jomā un veicinātu sadarbību, par dalību projektā tika uzrunāti Igaunijas, Spānijas, Īrijas, Beļģijas un Lielbritānijas tiesībsargājošo institūciju eksperti. 2009.gada decembrī Eiropas Komisijas novērtēšanas komisija projekta pieteikumu apstiprināja.

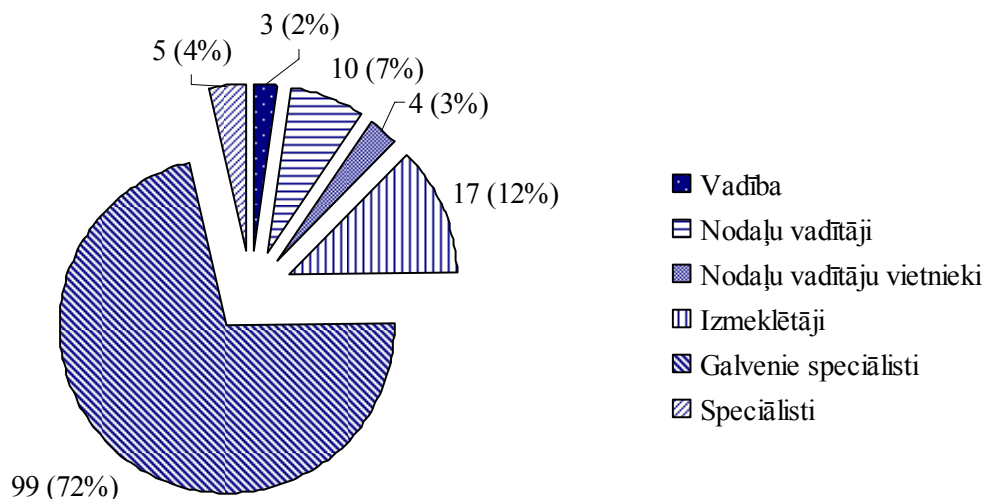
6. Biroja personāls

Uz 2009.gada 1.jūliju Birojā strādāja 134 darbinieki. Laikā no 2009.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim amatā ieceltas 10 amatpersonas, no amata atbrīvotas 8 amatpersonas. Uz 2009.gada 31.decembri Birojā strādāja **138** darbinieki (4 uz laiku prombūtnē esošu darbinieku vietā).

1.tabula. Amata vietu sadalījums uz 2009.gada 31.decembri

N.p.k.		Amata vietas	Aizpildītās amata vietas	Vakantās amata vietas
1.	Vadība	3	3	0
2.	Korupcijas apkarošanas joma	59	54	5
3.	Korupcijas novēršanas joma	38	36	2
4.	Informācijas analīze	6	5	1
5.	Juristi	7	7	0
6.	Biroja darba nodrošināšanas joma	28	24	4
7.	Starptautiskās sadarbība	2	2	0
8.	Ziņojumu centrs	2	2	0
9.	Iekšējie auditori	2	1	1
	KOPĀ	147	134	13

4.attēls Personāla sadalījums pa amatiem uz 2009.gada 31.decembri

Lai nodrošinātu valsts budžeta izdevumu racionālu un taupīgu izlietošanu, Birojs maksimāli samazināja izdevumus, kas saistīti ar Biroja darbinieku piedalīšanosursos, semināros u.c. mācību pasākumos.

Pārskata periodā Biroja darbinieki devās komandējumos, kuros līdzdalība ir obligāta saskaņā ar iepriekš pieņemtiem lēmumiem vai arī uzaicinājumu izteikušī puse pilnībā vai daļēji sedza komandējuma izmaksas (GRECO, OECD, Eiropas Komisija).

2009.gada beigās birojā strādāja 63 vīrieši (46%) un 75 sievietes (54%). Vidējais Biroja darbinieku vecums – 36 gadi.

7. Finanšu līdzekļu izlietojums

Pēc 2009.gada 16.jūnijā izdarītajiem grozījumiem likumā „Par valsts budžetu 2009.gadam”, kopējais Birojam piešķirtais finansējuma apjoms bija 2 574 468 lati, no kuriem izlietoti 2 092 635 lati jeb 81%. Neizlietoto līdzekļu atlikums bija 482 000 latu.

Līdzekļu atlikums 32 000 latu apmērā saskaņā ar 2008.gada 5.februāra Ministru kabineta noteikumu nr.63 „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja programmā 02.00.00 „Operatīvās darbības pasākumu nodrošināšana” paredzētās apropriācijas piešķiršanas, izlietojuma un uzraudzības kārtība”4.punktu gada beigās tika atmaksāti valsts budžetā, savukārt 380 000 latu netika izlietoti Birojā veikto strukturālo reformu rezultātā, kā arī ievērojot valdības noteiktos ierobežojumus.

Kopējo Biroja izdevumu izpilde 2009.gadā ir 2 092 635 lati. Salīdzinot ar 2008.gada izpildi izdevumu apjoms samazinājies par 1 400 385 latiem jeb 40%.